

Riktlinjer för serveringstillstånd och folkölsförsäljning

för Ängelholms kommun

Beslutade i Miljö- och tillståndsnämnden

2022-08-22 § 58

Dokumentnamn Riktlinjer för serveringstillstånd och folkölsförsäljning	Dokumenttyp Riktlinjer	Fastställd/upprättad 2016-03-31	Beslutsinstans Miljö- och tillståndsnämnden
Dokumentansvarig Alkoholhandläggare	Diarienummer MTN 2024/58	Senast reviderad 2024-08-22	Giltig till Tills vidare

Dokumentinformation Riktlinjer
Dokumentet gäller för Serveringstillstånd och folkölsförsäljning

Innehållsförteckning

Inledning	3
Syfte och målsättning med kommunala riktlinjer för serveringstillstånd	3
Uppföljning av kommunala riktlinjer	3
Alkohollagen	4
Konkurens på lika villkor	4
Kommunens informationsskyldighet	4
Allmänna bestämmelser om försäljning och förvaring av alkoholdrycker	5
När behövs inte ett serveringstillstånd?	6
Olika former av serveringstillstånd	7
Villkor vid meddelande om serveringstillstånd	7
Allmänna bestämmelser för serveringstillstånd	8
Handläggningstider	8
Avgifter	9
Grundläggande förutättningar för att få serveringstillstånd	10
Personlig och ekonomisk lämplighet	10
Kunskapskrav	11
Remissyttranden	13
Kökskrav, matutbud och lokaler	14
Serveringstider	16
Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl	19

Ändringar i verksamhet med serveringstillstånd	20
Tillstånd för slutet sällskap	20
Catering till slutna sällskap	21
Tillfälliga serveringstillstånd	21
Gemensamt serveringsutrymme	22
Pausservering	23
Provsmakning	23
Kryddning av snaps	24
Ordning och nykterhet	25
Ansvar och kunskap gäller all personal på serveringsstället	26
Markandsföring och prissättning	26
Lättdrycker/alkoholfria alternativ	28
Tillsyn	28
Pågående tillsynsärende	30
Sanktioner	30
RIKTLINJER FÖR FOLKÖLSFÖRSÄLJNING	31
Anmälan och försäljning	31
Egenkontroll	32
Tillsyn	33
Kontrollköp	33
Avgifter	33
Sanktioner	34

Inledning

Ett fungerande krog- och restaurangliv bidrar till att levandegöra samhället och skapar naturliga och trivsamma mötesplatser för såväl boende, besökande, turister och företagare. En förutsättning för ett fungerande krog- och restaurangliv är seriösa och initiativrika krögare. Kommunens riktlinjer ska spegla kommunens uppfattning och ambitionsnivå gällande alkoholservering i kommunen.

Barn och ungdomars rätt till en alkoholfri uppväxt utgör viktigt fokus samt att begränsa alkoholkonsumtionen bland ungdomar.

Det är Livsmedel- och tillståndsenheten som handlägger ärenden som gäller serveringstillstånd. Livsmedel- och tillståndsenheten vill genom sitt arbete bidra till att restaurangerna i Ängelholms kommun ska vara trevliga mötesplatser där alkoholen serveras under ansvarsfulla former.

Syfte och målsättning med kommunala riktlinjer för serveringstillstånd

I dialog och samverkan med krögarna vill Ängelholms kommun skapa ett varierat och trivsamt krog- och restaurangliv som ett viktigt inslag i samhället. Krögarna ska ges förutsättningar att konkurrera på lika villkor och gäster ska känna sig trygga och få en trevlig upplevelse genom att alkoholkonsumtionen sker på krogar som tar ansvar och har kontroll över alkoholserveringen. Konkurrens på lika villkor innebär förutsättningar utifrån sunda och lagliga villkor.

Syftet med kommunala riktlinjer är att skapa en grund för förutsebarhet och likabehandling vid ansökan av serveringstillstånd inom kommunen.

Förutsebarhet innebär att den som söker serveringstillstånd ska veta på förhand vad som krävs av dem och deras verksamhet för att få beviljat ett serveringstillstånd. Likabehandling innebär att alla ansökningar inom Ängelholms kommun ska behandlas efter samma kriterier. Alkoholhandläggningen ska hålla hög kvalitet och präglas av stort socialt ansvar. Tillgängligheten till handläggare ska också vara god.

Riktlinjerna för Ängelholms kommun följer Folkhälsomyndighetens nationella vägledning gällande kommunala riktlinjer för alkoholservering samt kompletterats med riktlinjer för servering och detaljhandel av folköl.

Uppföljning av kommunala riktlinjer

Uppföljning av kommunala riktlinjer gällande serveringstillstånd och folkölsförsäljning sker årligen. Ansvarig är alkoholhandläggarna.

För revidering av riktlinjerna krävs beslut i Miljö- och tillståndsnämnden.

Alkohollagen

Alkohollagen (2010:1622) är en skyddslagstiftning som innehåller bestämmelser om när, var och hur alkoholservering får ske och den finns för att begränsa alkoholens skadeverkningar. Skyddet för människors hälsa går enligt lagen före företagsekonomiska och näringspolitiska intressen. Det är därför ingen självklar rättighet att få tillstånd för servering av alkoholhaltiga drycker.

Bara serveringsställen som uppfyller de högt ställda lagkraven på kök och mat samt att bolaget och dess företrädare är personligt och ekonomiskt lämpliga, ska komma i fråga för alkoholservering. Som tillståndshavare med ett serveringstillstånd har du ansvar att följa alkohollagstiftningen. Livsmedel- och tillståndsenhetens uppgift är att vägleda dig som tillståndshavare och kontrollera att du följer lagstiftningen.

Du får bara serverera alkoholdrycker så att skador eller brister gällande nykterhet och ordning inte uppstår på serveringsstället. Som ett särskilt skydd för ungdomar finns åldersgränser gällande alkoholservering.

Konkurrens på lika villkor

För att krögare i Ängelholms kommun ska kunna konkurrera på lika villkor kontrollerar kommunen sökandens lämplighet vid ansökan om serveringstillstånd. Kommunen kontrollerar även tillståndshavaren fortsatta skötsamhet och lämplighet efter att ett serveringstillstånd beviljats, vilket innebär att fortsatt lämplighet krävs under hela den tid som en tillståndshavare innehar ett serveringstillstånd.

Kommunens informationsskyldighet

Rättsregel

Enligt 8 kap. 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Information om alkohollagen, kommunens riktlinjer för serveringstillstånd, information om hur ansökningsprocessen går till samt avgifter, finns tillgängligt på Ängelholm kommuns hemsida: www.engelholm.se. Där finns även e-tjänster för ansökan om serveringstillstånd samt för ändringar gällande befintliga serveringstillstånd. Kontakta Kundtjänst för mer information: info@engelholm.se

Kommunen har genom sitt tillsynsarbete en kontinuerlig kontakt och dialog med krögarna, och tillsynen fungerar på detta vis även förebyggande.

Dessutom erbjuder Ängelholms kommun regelbundna utbildningar i Ansvarsfull alkoholservering. Utbildningen riktar sig till krögare, serveringspersonal och ordningsvakter.

Allmänna bestämmelser om försäljning och förvaring av alkoholdrycker

Rättsregel

Enligt 3 kap.1 § alkohollagen får inte alkoholdrycker säljas om det inte föreligger rätt till det.

Enligt 3 kap. 2 § alkohollagen får alkoholdrycker som inte får säljas i en butikslokal inte heller förvaras i sådan lokal eller tillhörande utrymmen. Med butikslokal avses en lokal där konsumenter kan köpa varor eller tjänster eller hyra varor, dock inte restauranger och andra serveringsställen. Exempel på en sådan butikslokal kan vara klädbutik och frisörsalong.

Tillstånd för att servera alkohol

Rättsregel

Enligt 8 kap. 1 § alkohollagen krävs tillstånd för servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker av den kommun där serveringsstället är beläget (serveringstillstånd).

All servering av alkoholdrycker kräver tillstånd av kommunen, oavsett om du vill servera till allmänheten eller till slutna sällskap. Alla former av erbjudande av alkoholdrycker mot betalning, oavsett hur betalningen ser ut, räknas som servering. Om alkoholdrycken exempelvis ingår som en del av ett arrangemang med entré- eller deltagaravgift är det också servering. Det är inte tillåtet för dig som har ett serveringstillstånd att bjuda på alkoholdrycker.

Riktlinjer Ängelholms kommun

Miljö- och tillståndsnämnden i Ängelholms kommun är den politiska organisation som fattar beslut om serveringstillstånd, samt om beslut av sanktioner såsom erinran, varning och återkallelse av tillstånd enligt alkohollagen. Av nämndens reglemente framgår att nämnden har delegerat rätten att fatta vissa beslut enligt alkohollagen till tjänstemän i organisationen/verksamhetschef. Verksamhetschefen har därefter valt att delegera beslutsrätten vidare till enhetschef och kommunens alkoholhandläggare. Vem som har rätt att fatta beslut framgår av nämndens delegationsordning.

Alla beslut föregås av en utredning där det kontrolleras om alkohollagens krav är uppfyllda. Om det under utredningens gång konstateras att lagkraven inte är uppfyllda och det kommer att påverka beslutet negativt, sker en kommunicering där man som sökande/verksamhetsutövare ges möjlighet att bemöta uppgifterna och inkomma med synpunkter inför beslut. Samtliga beslut går att överklaga och information om hur man överklagar bifogas alltid beslutet.

När behövs inte ett serveringstillstånd?

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 1a § alkohollagen behöver du inte ansöka om serveringstillstånd om alla tre punkter nedan är uppfyllda samtidigt vid ett arrangemang:

- Servering sker vid ett enskilda tillfälle för i förväg bestämda personer
- serveringen anordnas utan vinstintresse och medför inte andra kostnader för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna
- serveringen anordnas i andra lokaler än sådana där det bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol eller lättdrycker.

Utan vinstintresse betyder det att det inte får finnas ett vinstintresse av något slag, vare sig från dryckerna eller från någon annan del av arrangemanget. Det betyder att man inte heller kan ha som syfte att skapa goodwill. Det får inte finnas något kommersiellt syfte, utan det kan enbart vara fråga om ett helt privat arrangemang. Det innebär också att ett sådant arrangemang inte kan marknadsföras till allmänheten. Detta i enlighet Statens Folkhälsoinstituts handbok om Alkohollagen.

Enligt 8 kapitlet 1 b § alkohollagen krävs inte heller serveringstillstånd för servering till en boende och besökare till denne på sådana särskilda boenden

1. som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena och 7 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453) och 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, och

2. vid vilka måltidsservice tillhandahålls.

Den som bedriver alkoholserving enligt första stycket ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över serveringen. För egenkontrollen ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program. *Lag (2018:1726)*.

Riktlinjer Ängelholms kommun

Föreningar, klubbar och liknade verksamheter som vill servera alkohol vid mer än ett tillfälle, behöver ett serveringstillstånd. Sker serveringen vid ett enskilda tillfälle för i förväg bestämda personer, anordnas utan vinstintresse och medför inte andra kostnader för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna samt anordnas i andra lokaler än sådana där det bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol eller lättdrycker, behövs inget serveringstillstånd.

Olika former av serveringstillstånd

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd beviljas för servering till **allmänheten** eller till **slutet sällskap**. Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse i förening eller sammanslutning utöver den aktuella festen. Ett slutet sällskap kan vara föreningsmedlemmar, anställda i ett företag eller inbjudna släktingar, vänner och kollegor vid till exempel bröllop och födelsedagar. När det gäller servering till slutet sällskap får det inte vara en tillställning som betraktas som offentlig enligt ordningslagen.

Om vem som helst till exempel kan köpa biljett till en fest är det inte fråga om slutet sällskap i alkohollagens mening även om biljetterna förköps, då räknas det som allmänhet.

Tillståndet kan vara **stadigvarande**, gälla året runt eller årligen under en viss tidsperiod och gäller generellt tills vidare. Finns det skäl kan kommunen besluta om att begränsa tillståndet till en viss tid.

Tillståndet kan även vara **tillfälligt** och gäller då under en enstaka tidsperiod eller vid ett enstaka tillfälle.

Tillstånd för **catering** kan sökas för slutna sällskap.

Stadigvarande serveringstillstånd för **provsmakning** kan sökas av tillverkare av alkoholdrycker med råvaror som producerats på den egna gården.

Partihandlare kan ansöka om tillfälligt tillstånd för provsmakning.

Gemensam serveringsyta kan sökas av restauranger som redan har stadigvarande serveringstillstånd.

Villkor vid meddelande om serveringstillstånd

Rättsregel

Kommunen kan besluta om olika slags villkor när den beslutar om serveringstillstånd. Det innebär att kommunen i förebyggande syfte ställer specifika krav för att tillståndet ska få tas i bruk. Det kan till exempel handla om åldersgränser, policy, ordningsvakter med mera. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt ärende (prop. 2009/10:125 s. 166).

Riktlinjer Ängelholms kommun

Samtliga serveringstillstånd som beviljas med senare serveringstid än kl. 01.00 är

alltid förenat med villkor. Exempel på villkor kan vara villkor om förordnade ordningsvakter. Villkoret sätts då i enlighet med polismyndighetens yttrande. Annat exempel på villkor kan vara att tillståndet förenas med en åldersgräns på lägst 18 år från klockan 23:00 under fredagar, lördagar och helgaftnar.

Allmänna bestämmelser för serveringstillstånd

Handläggningstider

Rättsregel

Enligt 5 § alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Kommunen ska informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tiden har gått ut. Handläggningstiden räknas från det att en ansökan är komplett, det vill säga när samtliga handlingar kommit in.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

En ansökan om serveringstillstånd ska vara skriftlig och kommunen tillhandahåller e-tjänster för dessa ansökningar. En förutsättning för att beslut ska kunna fattas i en ansökan om serveringstillstånd, är att samtliga de handlingar och uppgifter som efterfrågas i samband med ansökan, har kommit in till kommunen. Sökanden kan själv påverka handläggningen, det vill säga tiden för sin ansökan, genom att lämna in de handlingar som efterfrågas. Utan tillräckligt underlag är ansökan ej komplett, och det kan då ta längre tid innan beslut kan fattas.

Efter att samtliga handlingar inkommit görs en bedömning på de inkomna uppgifterna, innan ett beslut kan tas. Även om sökande har lämnat in samtliga begärda handlingar betyder det inte att ansökan är klar och automatiskt ges bifall, utan en sammantagen bedömning måste alltid göras av de inlämnade handlingarna. Utredningen omfattar även inhämtning av remissvar från andra myndigheter såsom polisen, Skatteverket, Kronofogden och Räddningstjänsten.

Handläggningstiderna för de vanligaste typerna av ansökan som anges här nedan är ungefärliga och förutsätter att ansökan är komplett och att sökanden genomfört ett godkänt kunskapsprov.

Handläggningstid efter att komplett ansökan inkommit:

- Ansökan om stadigvarande tillstånd beräknas till 10 veckor.
- Ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten beräknas till 6 veckor.

- Ansökan om stadigvarande förändring i befintligt tillstånd beräknas till 6 veckor.
- Ansökan om tillfällig förändring beräknas till 3 veckor.
- Ansökan om tillfälligt tillstånd till slutna sällskap beräknas till 3 veckor.
- Godkännande av lokal vid catering beräknas till 2 veckor, förutsatt att sökanden redan har ett stadigvarande tillstånd för slutna sällskap med cateringverksamhet i Ängelholms kommun.
- Anmälan om ändrade ägar- och/ eller styrelseförhållanden beräknas till 10 veckor.

Avgifter

Rättsregel

Kommunen har enligt 8 kapitlet 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter, dels för ansökan och dels för tillsyn av den som har serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras i kommunallagen (2017:725).

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Avgifterna ska täcka de kostnader som kommunen har för handläggning och hanteringen av dessa ärenden.

Avgifterna för serveringstillstånd är olika beroende på vilken typ av tillstånd ansökan gäller för och hur mycket tid handläggningen av en ansökan beräknas ta. Detta innebär att det är själva ansökan som man betalar för och inte tillståndet. Avgiften för ansökan faktureras till sökanden och ska betalas in innan handläggningen påbörjas. Avgiften betalas inte tillbaka om ansökan avslås eller återkallas, om inte återkallelsen eller om ett återtagande av ansökan sker innan handläggningen påbörjas.

Tillsynsavgiften betalas årligen av varje serveringsställe som beviljats serveringstillstånd. Tillsynsavgiften baseras på årsomsättningen av mängden liter såld alkohol. Omsättningen rapporteras en gång om året i en specifik restaurangrapport som tillhandhålls av Folkhälsomyndigheten. Därtill tillkommer en tillsynsavgift per timme för de som har serveringstid senare än klockan 01.00. Uppmärksammas brister i efterlevnaden av alkohollagen tas även en extra

tillsynsavgift ut. Tillsynsavgiften tas ut som timavgift och baseras då på nerlagd tid för uppföljning och hantering av bristerna inklusive upprättande av tillsynsärende.

Aktuella avgifter publiceras på kommunens hemsida: www.engelholm.se

Grundläggande förutsättningar för att få serveringstillstånd

Det finns ingen generell rättighet att få ett serveringstillstånd. Varje ansökan prövas noga och olika myndigheter tillfrågas. I varje ärende görs en helhetsbedömning av lämpligheten utifrån samtliga inkomna handlingar.

Personlig och ekonomisk lämplighet

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 12 § alkohollagen får serveringstillstånd endast ges till den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheter i övrigt är lämplig att utföra verksamheten. Att beviljas ett serveringstillstånd ses som ett förtroende. Du ska ha personlig och ekonomisk lämplighet och förmåga att på ett socialt och ansvarsfullt sätt sköta uppgiften. Vid utredningen om du är lämplig ska särskild hänsyn tas till om du är laglydig och benägen att fullgöra dina skyldigheter mot det allmänna. (Prop.1994/95:89 s.103)

Riktlinjer för Ängelholms kommun

I ett ansökningsärende är det den sökande som ska visa att alkohollagens högt ställda krav på lämplighet är uppfyllda, både vad det gäller bolaget/ firman och de personer som bedriver verksamheten. Det innebär bland annat att sökanden själv ska vara aktiv och lämna in de handlingar som kommunen behöver för att kunna pröva ansökan.

Lämplighetsprövning görs av de personer som har ett betydande inflytande i verksamheten. Personer som kan prövas är till exempel firmatecknare, bolagsdelägare, styrelseledamöter, suppleanter som har rätt att vara firmatecknare eller annan person som har ekonomiska eller andra betydande intressen i verksamheten. Även andra näringsverksamheter som dessa personer är verksamma i kan komma att omfattas av prövningen. Det är kommunen som bedömer vilka som kan tänkas ha ett betydande inflytande i verksamheten och därmed kommer att prövas.

En förening som söker tillstånd ska ha en tillfredsställande organisation.

Föreningen ska visa sig vara i stånd att driva ideell eller annan verksamhet samt visat att verksamheten är eller blir bestående. Föreningens styrelse kommer att ingå i lämplighetsprövningen.

Nedan är krav som sökanden ska uppfylla för att anses vara personligt och ekonomiskt lämplig:

- Remissyttranden från andra myndigheter ska visa att både bolaget och personerna bakom bolaget uppfyller kravet på lämplighet.
- Det ska under de senaste tre åren inte förekomma eller ha förekommit brister i den ekonomiska skötseln vare sig hos bolaget, andra närliggande bolag eller hos personerna som står bakom bolaget.
- Personer med betydande inflytande i verksamheten ska inte vara dömda för brott de senaste tre åren.
- Sökande ska inte ha fått ett serveringstillstånd återkallat av en kommun på grund av att alkohollagens krav inte är uppfyllda de senaste tre åren.
- Sökande ska kunna visa och styrka hur finansieringen av uppstart och övertag av verksamheten skett och visa hur man tänkt finansiera verksamheten framåt. Verifierande underlag ska skickas in som visar att pengar som använts till verksamheten är lagliga medel.
- Sökande ska visa att verksamheten uppfyller alkohollagens krav på matutbud och dryckesmeny.
- Vid misstanke om bulvanförhållanden eller penningtvätt utreds detta särskilt. Detta kan leda till att en ansökan om tillstånd avslås.

Kraven på personlig och ekonomisk lämplighet gäller så länge serveringstillstånd finns. Ändras förutsättningarna i tillståndet ska det anmälas till Livsmedel- och tillståndsenheten. Ny prövning och kunskapsprov kan då bli aktuellt.

Kunskapskrav

Rättsregel

Enligt 8 kap. 12 § andra stycket alkohollagen ska sökanden genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningenligt och ansvarsfullt sätt utöva serveringsverksamheten. Enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter om kunskapsprov (FoHMFS 2014:7) om kunskapsprov för serverings- och provsmakningstillstånd ska prov framtagna av Folkhälsomyndigheten användas. Proven består av fyra(4) delprov och för godkänt resultat krävs rätt svar på 75 % av

frågorna inom varje delprov. Vid underkänt resultat ska sökanden ges möjlighet till två omprov.

Undantaget från skyldigheten att genomföra kunskapsprov vid ansökan om tillstånd för servering eller för provsmakning kan göras för den som;

- Tidigare genomfört ett godkänt prov och har tillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan.
- Inte har tillstånd, men som högst fem(5) år före en ny ansökan kan uppvisa ett genomfört godkänt prov som minst motsvarar den nya ansökan.
- Har serveringstillstånd i samma kommun som minst motsvarar den aktuella ansökan och vars kunskaper det inte finns några skäl att ifrågasätta.
- Har serveringstillstånd i en annan kommun som minst motsvarar den aktuella ansökan och kan dokumentera flera års erfarenhet utan anmärkningar.
- Har ett betydande inflytande i en juridisk person(företag, förening) som i samma kommun har ett serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan. Vara aktiv i serveringsverksamheten och ha kunskaper som det inte finns några skäl att ifrågasätta.
- Ha ett betydande i en juridisk person(företag, förening) som i en annan kommun har serveringstillstånd som minst motsvarar den aktuella ansökan. Vara aktiv i serveringsverksamheten samt har flera års erfarenhet utan anmärkningar.

Det är alltid alkoholhandläggaren på kommunen som vid prövningen av ansökan avgör om det finns omständigheter som gör att det går att tillämpa undantag så att sökande inte behöver skriva provet.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Tillstånd ges bara till den som genomgått ett kunskapsprov i svensk alkohollagstiftning med godkänt resultat, om inte något av undantagen ovan bedöms vara tillämpliga.

Hälften av de personer med betydande inflytande i serveringsrörelsen och som är aktiva i densamma ska ha kunskap i svensk alkohollagstiftning. I större företag, exempelvis hotell och restaurangkedjor, där ägarna och den centrala

företagsledningen inte är involverade i driften av restaurangen, ska kunskap i alkohollagen finnas hos de personer som arbetar operativt i ledande ställning.

Kommunen kan bedöma att det finns skäl att ifrågasätta kunskapen och begära att du/ ni gör kunskapsprovet även om du/ ni omfattas av undantagen.

Om inte godkänt provresultat genomförts på sammanlagt tre provtillfällen, ska ärendet avslutas med att ansökan avslås.

Vid ny ansökan om tillstånd efter ett avslag, ges möjlighet till ytterligare provtillfällen bara om sökanden gör troligt att han eller hon inhämtat tillräckliga kunskaper för att uppnå godkänt resultat.

Provet finns för närvarande tillgängligt på svenska, engelska och arabiska. Det finns möjlighet till tolk vid provskrivningstillfället.

Kunskapsprovet i alkohollagen skrivs på Stadshuset i Ängelholm, efter överenskommelse för datum och tid med alkoholhandläggare.

Remissyttranden

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 1 § alkohollagen ska kommunen hämta in Polismyndighetens yttrande vid en prövning av ett serveringstillstånd.

Enligt 8 kapitlet 12 § alkohollagen får endast serveringstillstånd meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten. Därav inhämtar kommunen yttrande från Skatteverket och Kronofogden i enlighet med 9 kapitlet 8 § fjärde stycket alkohollagen.

Enligt 8 kapitlet 16 § alkohollagen ska de lokaler som används för stadigvarande servering av alkoholhaltiga drycker vara lämpliga utifrån brandsäkerhetssynpunkt. Brandsäkerheten kan också vara något som kommunen behöver beakta när den prövar en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Vid ansökan om serveringstillstånd hämtas remissyttranden in från olika myndigheter. Att skicka en remiss till annan myndighet innebär att begära ett yttrande för den aktuella ansökan för att få svar på om det finns något som talar emot att ansökan beviljas eller ej. Remissförandet till andra myndigheter är en del

av handläggningstiden och påverkar därmed ansökningstiden som den enskilde handläggaren inte kan göra något åt. Livsmedel- och tillståndsenheten lägger stor vikt vid remissinstansernas yttranden. Deras yttranden kan också innebära att sökanden behöver inkomma med kompletterande uppgifter eller att ett serveringstillstånd inte medges eller begränsas.

Polismyndigheten yttrar sig gällande sökandens personliga lämplighet, lämpligheten för den sökta serveringstiden, risken för eventuella ordningsstörningar samt ifall det bedöms föreligga behov av att serveringsstället bör ha polismyndighetens förordnade ordningsvakter. Vissa områden är mer känsliga för störningar och olägenheter och servering i vissa områden kan utgöra särskild risk för människors hälsa. Det kan exempelvis vara vissa bostadsområden eller där det finns skolor eller fritidsgårdar.

Utöver de stadigvarande tillstånden så inhämtas alltid polismyndigheten yttrande vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, samt i vissa fall vid tillfälliga tillstånd till slutna sällskap.

Skatteverket yttrar sig om sökandebolagets ekonomiska lämplighet samt även den ekonomiska lämpligheten hos de personer som bedöms inneha betydande inflytande i verksamheten. Yttrandet avser bland annat redovisning av inkomst av tjänst och kapital, om sökanden deklarerat och har F-skattsedel, om Skatteverket utfärdat kontrollavgifter till bolaget, om bolaget eller dess företrädare har betalningsuppsmaningar och restföringar som gått vidare till Kronofogden samt kontroll av andra bolag som sökande är delaktig i.

Miljöenheten yttrar sig om det finns risk för olägenheter vad gäller verksamhet och serveringstid gällande boendestörningar och risk för buller. Livsmedelsenheten yttrar sig om den sökta verksamheten är registrerad och godkänd för livsmedelsverksamhet.

Räddningstjänsten yttrar sig över lokalens brandsäkerhet och hur många personer som får vistas i lokalen. Förutom vid stadigvarande tillstånd så begärs alltid Räddningstjänstens yttrande vid samtliga tillfälliga arrangemang som riktar sig till allmänheten, samt även vid tillfälliga tillstånd till slutna sällskap av större omfattning.

Kökskrav, matutbud och lokaler

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 14 § alkohollagen ska ett serveringstillstånd omfattas av ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Kravet gäller alla serveringstillstånd. Där av kan visst avgränsat serveringsutrymme vara både

inomhus som utomhus.

I alkohollagen regleras även vilka krav som ställs på ett serveringsställe gällande kök och matutbud. Enligt 8 kapitlet 15 § alkohollagen får ett stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker endast medges om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Serveringsställets gäster ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Det innebär att såväl förrätter, huvudrätter som efterrätter ska kunna erbjudas. Serveringstillstånd medges inte om enbart enklare anrättningar såsom sallader, smörgåsar, hamburgare eller varm korv med bröd erbjuds. Det innebär att gatukök, caféer och liknande enklare serveringsställen inte kommer ifråga för stadigvarande serveringstillstånd (reg. Prop 2009/10:125 s.105).

Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter.

Enbart chips och nötter är inte maträtter. Serveringsstället ska vara utrustat med ett lämpligt antal sittplatser för matsservering i förhållande till lokalens storlek. Om det finns en drinkbar får den bara ta upp en mindre del av serveringsställets totala yta samt vara placerad i nära anslutning till matsalen. Serveringsytan på restaurangen ska vara överblickbar och det ska vara en god standard på den allmänna utrustningen. Det är den sammanvägda bedömningen av utbud, kvalitet och allmän standard på hela serveringsstället som ska vara avgörande för att få ett serveringstillstånd. En grundläggande förutsättning för restaurangverksamhet är att lokalen är registrerad som livsmedelsanläggning enligt Europaparlamentets och rådets förordning(EG)nr 852/2004.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Tillstånd att servera alkohol är starkt kopplat till matsservering enligt alkohollagen. Bakgrunden är att berusningseffekten blir mindre om alkoholdrycker intas samtidigt med mat. Därav är matsservering ett grundläggande krav för att erhålla och behålla ett serveringstillstånd och det är viktigt att det serveras sådan mat som gästerna kan förväntas beställa. Mat ska kunna erbjudas under hela serveringstiden och det ska finnas förrätter, huvudrätter och efterrätter. Kravet på matutbud beror på vilket tillstånd som är sökt. Kravet på matsservering gäller för alla typer av serveringstillstånd, undantaget pausservering.

För att beviljas ett stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker krävs att serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Att maten ska vara lagad eller tillredd innebär att råvaror på något sätt ska ha förädlats. Att enbart tillhandahålla prefabricerade maträtter anses inte som ett fullständigt matutbud, men kan vara ett komplement till ordinarie meny.

Det är inget krav på att varma maträtter kan serveras, förutsatt att matutbudet och förhållandena i övrigt har den allmänna standard som krävs för serveringstillstånd.

Matutbudet ska vara varierat och kravet gäller princip under hela den tid som serveringstillståndet gäller. Efter klockan 23.00 är det möjligt att begränsa matutbudet till ett fåtal enklare rätter, till exempel kalla maträtter eller maträtter som värms i mikrovågsugn. Chips och nötter är inte att betrakta som en maträtt.

Köksutrustningen ska hålla en viss standard. Lägenhetsspisar och mikrovågsugnar anses inte vara tillräcklig utrustning (reg. Prop. 2009/10:125 s.105).

Serveringslokalen ska omfatta ett visst avgränsat utrymme, vara tydligt avgränsad samt vara överblickbar, vilket är grundläggande för alla typer av serveringstillstånd.

Serveringslokalen ska vara utrustad med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matservering. Om det finns en drinkbar får den endast uppta en mindre del av serveringsställets totala yta och den ska vara placerad i nära anslutning till matsalen.

Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller för servering till slutet sällskap. Vid dessa tillfällen finns inget kökskrav.

Det finns möjlighet för krögare att få tillstånd för servering av alkoholdrycker på uteservering. För att beviljas serveringstillstånd för uteservering krävs att uteserveringen vanligtvis ligger i anslutning till restaurangen, är väl avgränsad med fåtal in- och utgångar samt att tillståndshavaren har dispositionsrätt till marken. Uteserveringen måste vara överblickbar för personalen. Den tillståndshavare som önskar ha sin uteservering på offentlig mark måste ansöka hos polismyndigheten om begagnande av offentlig mark.

Inom tätorterna medges serveringstider utomhus längst till kl. 01:00. Därmed är det servering fram till klockan 01:00 som gäller för uteserveringarna i Ängelholms centrum. Serveringstider för uteservering utanför centrum kan det gå med samma serveringstid på uteserveringen som inomhus under förutsättning att det inte medför olägenheter.

Det är tillståndshavaren som ansvarar för att det finns ett giltigt tillstånd för användande av offentlig plats eller för offentlig tillställning enligt ordningslag (1993:1617) från Polismyndigheten, då sådan krävs exempelvis för uteservering eller vid tillfälligt arrangemang. Polismyndighetens tillståndsbevis ska lämnas in till tillståndsenheten och vara utställd på tillståndshavaren.

Serveringstider

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 19 § alkohollagen beslutar kommunen under vilka tider alkoholdrycker får serveras. Vid bestämmande av tiden för servering ska särskilt beaktas vad som sägs i 8 kapitlet 17 § om serveringsställets belägenhet, olägenheter i fråga om ordning och nykterhet och särskild risk för människors hälsa. Om inte kommunen beslutar annat, får servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01:00. Detta är normaltiden. Enligt alkohollagen ska serveringsstället vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Bestämmelserna i 8 kapitlet 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelserna om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken och sociala hänsyn ska klart ha företräde framför affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan har fått utökad serveringstid motiverar inte automatiskt bifall till annan sökande. Kommunen måste som tillsynsmyndighet i varje enskilt fall bedöma riskerna för olägenheter i samband med en utökning av serveringstiden. Polismyndighetens och Miljöenhetens yttranden ska alltid ha stor betydelse vid bestämmande av serveringstider. Detta gäller inte minst vid prövningar om tillstånd för servering efter klockan 01:00 (reg. Prop. 1994/95:89 s. 97f). Frågan om restaurangens eller nöjesställets serveringstider är av stor betydelse dels för boende i serveringsställets närhet och dels för polismyndighetens arbete med att upprätthålla ordning och säkerhet (reg. Prop. 2003/04:161 s.64).

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Ängelholms kommun följer alkohollagens föreskrivna normaltid mellan klockan 11.00 och 01:00. Ängelholms kommun beviljar normalt inte serveringstid före klockan 11:00 eller efter klockan 03.00. Vidare beviljas senare serveringstider mellan klockan 01.00 och 03:00 återhållsamt och endast för fredagar, lördagar och helgafnarnar. Serveringstider utöver normaltiden beviljas utifrån återhållsamhet och försiktighet och en förutsättning är att varken Polismyndigheten, Räddningstjänsten eller Miljöenheten har något att erinra. Utökad serveringstid (tidig som sen) är undantag och måste därför prövas särskilt i varje enskilt fall. Skyddet för människors hälsa samt upprättandet av ordning, nykterhet och säkerhet är i fokus när kommunen prövar andra serveringstider än normaltiden.

För att en ansökan av ett serveringstillstånd utanför normaltiden ska prövas krävs att sökande uppger speciella omständigheter som skäl vid ansökan till varför det ska beviljas sådana serveringstider. Detta leder inte per automatik till att bifall ges, utan en utredning kommer göras om det är så speciella omständigheter som kan medge undantag. Att det finns förutsättningar att meddela tillstånd inom

normaltiden innebär inte att det per automatik även finns förutsättningar för att ge tillstånd till alkoholservering utanför normaltiden.

För att kunna beviljas ett serveringstillstånd efter klockan 01:00 måste sökande inkomma med tydlig beskrivning som uppger speciella omständigheter som skäl till ansökan om utökad serveringstid. Dessa skäl kommer utredas innan beslut kan tas.

Utöver detta gäller:

- Att kraven för serveringstillstånd inom normaltiden är uppfyllda.
- Att en tydlig och detaljerad verksamhetsbeskrivning ska bifogas ansökan.
- Att verksamheten inte har haft några allvarliga eller upprepade anmärkningar.
- Att Miljöenheten bedömt att risken för störningar för närboende är liten.
- Att Polismyndigheten bedömt att risken för ordningsstörningar är liten.
- Att tillståndet kan förenas med villkor om förordnade ordningsvakter. Villkoret sätts i enlighet med polismyndighetens yttrande.
- Att tillståndet kan förenas med en åldersgräns på lägst 18 år från klockan 23:00 under fredagar, lördagar och helgafnär.
- Att restauranger med nattklubsverksamhet av säkerhetsskäl ska ha ett system för kontroll av det exakta antalet gäster i lokalen.
- Att vid ansökan om utökad serveringstid mellan klockan 01:00 och 02:00 utreds behovet av prövotid om ett (1) år, till exempel för verksamheter med nöjeskaraktär eller om särskild risk för människors hälsa befaras enligt 8 kapitlet 17 § alkohollagen. Efter en eventuell prövotid om ett (1) år kan serveringstiden ges stadigvarande tillstånd efter ny ansökan vid prövotidens slut (senast 4 veckor innan prövotidens slut), förutsatt att inga anmärkningar framkommit under prövotiden.
- Att ansökan om utökad serveringstid mellan klockan 02:00 och 03:00 inte kan beviljas stadigvarande. Vid första ansökan kan tillstånd beviljas för ett (1) år, ett prövoår, efter utredning enligt 8 kapitlet 17 § alkohollagen. Vid andra och påföljande tillfällen ansökan sker kan serveringstiden beviljas för två(2) år i taget, förutsatt att inga anmärkningar avseende ordning och nykterhet framkommit under den senaste tillståndsperioden. Ny ansökan ska inkomma senast fyra(4) veckor innan tillståndet går ut.

Tillfälligt utökade serveringstider kan ansökas av tillståndshavare som redan bedriver stadigvarande serveringsverksamhet och som i vissa fall önskar en tillfällig utökning av serveringstiden. Även när det gäller denna kategori förutsätts att det inte är fråga om regelbundet återkommande verksamhet varje vecka eller månad. En ansökan omfattar ett tillfälle. Remissförfarande sker till Polismyndigheten, Räddningstjänsten och Miljöenheten.

Vid övergång till sommartid respektive vintertid i gäller nedanstående:

- Vid övergång till sommartid flyttas klockan fram från kl. 02:00 till kl. 03:00. Tillståndshavaren behöver dock inte stänga en timme tidigare, utan fortsätter med serveringen som vanligt. Detta innebär att stängning sker kl. 04:00 och då i enlighet med sommartid.

- Vid övergång till vintertid flyttas klockan bak från klockan 03:00 till kl. 02:00. Tillståndshavaren fortsätter dock inte med serveringen ytterligare en timme, utan stänger som vanligt. Detta innebär att stängning sker kl. 02:00 och då i enlighet med vintertid.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Rättsregel

Enligt 8 kap. 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa. Detta gäller även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Polismyndighetens yttrande har stor betydelse när det gäller risker för olägenheter i fråga om ordning och nykterhet. Detta gäller särskilt risker som är relaterade till specifika arrangemang eller geografiska platser. Stor vikt läggs även vid yttrandet från Miljöenheten när det gäller risker för störningar för närboende.

Vid nyetablering av en verksamhet eller en utökning av ett serveringstillstånd sker en restriktiv bedömning utifrån risk för ordningsstörning, remissinstansernas dokumenterande av störningar från området och Livsmedel- och tillståndsenhetens kännedom om missförhållanden på eller i anslutning till serveringsstället.

Idrottsarrangemang och arrangemang som särskilt riktar sig till barn- och ungdomar bör hållas fria från alkoholservering. I de undantagsfall serveringstillstånd beviljas ska serveringsytan utgöra en mindre del av

arrangemanget såsom ett väl avgränsat restaurang tält.

Vid serveringsställen i närheten av skolor, ungdomsgårdar och andra lokaler där många barn och/ eller ungdomar vistas ska stor restriktivitet gälla vid beviljande av serveringstillstånd. Till exempel kan serveringstiden begränsas till andra tider än då barn- och ungdomsverksamhet pågår eller nekas helt.

Ändringar i verksamhet med serveringstillstånd

Rättsregel

Enligt 9 kapitlet 11 § alkohollagen ska den som beviljats serveringstillstånd anmäla hos kommunen när verksamheten ska påbörjas. Anmälan ska även göras om verksamheten läggs ned eller om det sker avbrott i verksamheten.

Om verksamheten förändras till sin omfattning eller på något annat sätt som har betydelse för tillsynen, så ska det anmälas till kommunen, liksom om det sker betydande förändringar av ägarförhållanden. Anmälan ska göras i förväg, eller om det inte kunnat förutses, utan dröjsmål.

Riktlinjer Ängelholms kommun

Alla förändringar inom gällande serveringstillstånd, som kan påverka yttre och/eller inre tillsyn, ska anmälas till kommunen.

Det gäller till exempel förändring av personer med betydande inflytande så som ägare, firmatecknare eller driftsansvarig. En ombyggnation av lokalerna som avser en stor förändring och påverkar serveringsytan ska anmälas. Det kan även vara så att verksamhetens inriktning förändras från en renodlad matrestaurang till en nöjesverksamhet som dans eller underhållning eller att verksamheten får nya öppettider eller är stängd under en period.

Tillstånd för slutet sällskap

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd beviljas för servering till allmänheten eller till slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle, tillfälligt serveringstillstånd.

Till slutna sällskap kan även tillståndshavaren ansöka om serveringstillstånd för catering.

Riktlinjer Ängelholms kommun

Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer med någon form av gemensamt intresse utöver serveringen, till exempel medlemmar i en förening eller personer som arbetar på samma företag och där personerna som deltar är kända i

förväg. Lokalen får inte vara öppen för allmänheten och serveringen kan heller inte marknadsföras till allmänheten. Medlemskap får inte gå att lösa i entrén. Enligt ordningslagens(1993:1617) 2 kapitel är en sammankomst allmän om den ”anordnas för allmänheten eller att allmänheten har tillträde till den eller att sammankomsten med hänsyn till de villkor som gäller för tillträde till den bör anses jämställd med en sådan sammankomst”. Verksamheten ska kunna servera någon form av lagad eller på annat sätt tillredd mat och detta ska specificeras i ansökan. Priset på alkoholdrycker ska överstiga inköpspriset med ett skäligt pålägg.

Catering till slutna sällskap

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 4 § alkohollagen kan den som bedriver cateringverksamhet för slutna sällskap meddelas stadigvarande serveringstillstånd under förutsättning att den lokal där serveringen sker för varje tillfälle anmäls och godkänns av kommunen samt att verksamheten har ett eget kök för tillredning av mat. Lokalen ska även vara lämplig ur brandsäkerhetssynpunkt. Om verksamheten bedrivs i flera kommuner måste serveringstillstånd sökas i varje kommun. När tillståndet är beviljat räcker det sedan med att lokalen där serveringen ska ske godkänns av aktuell kommun.

Riktlinjer Ängelholms kommun

Stadigvarande serveringstillstånd för enbart catering handläggs som andra ansökningar avseende serveringstillstånd. Tillståndet gäller enbart för catering inom Ängelholms kommun. Vid catering i annan kommun ska tillstånd sökas i den kommunen. Varje serveringstillfälle ska anmälas till Livsmedel- och tillståndsenheten i förväg. Till anmälan ska ett intyg bifogas om att lokalen är godkänd ur brandsäkerhetssynpunkt.

Tillfälliga serveringstillstånd

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd beviljas för servering till allmänheten eller till slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfället, tillfälligt serveringstillstånd.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Tillfälliga serveringstillstånd kan beviljas under en enstaka period eller vid enstaka tillfällen. Under en enstaka period kan tillstånd beviljas för flera dagar, men serveringen får inte vara regelbundet återkommande, då räknas den inte som

tillfällig. Vid enstaka tillfällen kan tillfälliga tillstånd beviljas för ett begränsat antal gånger per år. Exempelvis en festival som pågår under några dagar eller annat event som pågår kortare tid under en begränsad tidsperiod.

De personer som ska ansvara för serveringen ska vara lämpliga för uppgiften. Sökanden ska vara såväl personligt som ekonomiskt lämplig i enlighet med vad som framgår av 8 kapitlet 12 § alkohollagen. Remissförfarande sker till Polismyndigheten, Räddningstjänsten, Skatteverket och Miljöenheten. Det ska finnas tillfredsställande antal bord och stolar där det är tänkt att serveringen ska ske.

Tillfälliga tillstånd för servering av alkoholhaltiga drycker till allmänheten beviljas normalt mellan klockan 11:00 och 01:00. Efter särskild prövning avseende eventuell olägenhet samt störningar, kan tidigare och senare serveringstid beviljas.

Serveringstid kan beviljas som tidigast kl. 07:00 vid särskilda event eller evenemang samt till senast klockan 03.00 på fredagar, lördagar och helgafnar. Detta under förutsättning att Polisen samt Miljöenheten inte har något att invända.

Serveringstid från kl. 07.00 kan beviljas för speciella event som pågår upp till några timmar. Det sker alltid en riskbedömning och individuell prövning av varje ansökan och en sammanhängande serveringstid mellan kl. 07.00-03.00 beviljas inte.

Kommunen kan vid senare serveringstider begränsa utbudet gällande alkoholdrycker, till att gälla ett visst utbud.

Vid tillfälliga tillstånd till allmänheten, exempelvis festivaler, finns ofta en större risk för hög berusningsnivå. Ska det serveras spritdrycker görs en särskild utredning gällande detta. Det innebär inget generellt förbud avseende spritdrycker, men en prövning görs vid varje ansökan. Utbudet av vilka spritdrycker som ska serveras, ska specificeras vid ansökan.

Vid de tillfällen arrangemang omfattar större ytor såsom exempelvis hela festivalområden/ festivaltält kan serveringstillstånd beviljas på hela området. Ytorna ska vara avgränsade och tillståndshavaren har ansvar för översyn och kontroll avseende alkoholservingen på dessa ytor.

Alkohollagen är en skyddslagstiftning. Speciellt ska unga människors hälsa skyddas. Alkoholservingen ska ingå i ett seriöst evenemang. Stor återhållsamhet gäller vid ansökningar om serveringstillstånd i samband med idrottsevenemang eller arrangemang där stor del av målgruppen är ungdomar. I dessa sammanhang måste noggrann riskbedömning alltid göras. Vid sådana ansökningar är det alltid Miljö- och tillståndsnämnden som tar beslut.

Vid tillfälliga event där det anlitas en festfixare, ska den som ansöker om serveringstillstånd, eller redan har ett tillstånd, anmäla i förväg till Livsmedel- och

tillståndsenheten att en festfixare kommer att anlitas. Tillståndshavaren ska även skicka in avtalet med festfixaren till Livsmedel- och tillståndsenheten. Ansvar för serveringsverksamheten ligger alltid på tillståndshavaren och det är även tillståndshavarens ansvar att det finns ett tillstånd från Polismyndigheten för offentlig tillställning.

Gemensamt serveringsutrymme

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 14 § andra stycket alkohollagen kan särskilt tillstånd meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme.

Varje tillståndshavare ansvarar för ordning och nykterhet inom serveringsstället. Vid brister som gör att tillståndet kan återkallas, kan tillståndet återkallas för samtliga, om det inte går att utreda eller styrka vem eller vilka av tillståndshavarna som har brutit i ansvar och utövande. Detta i enlighet med 9 kapitlet 18 § alkohollagen.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Det finns möjlighet för krögare att få tillstånd att utnyttja samma serveringsutrymme. Det handlar om att flera tillståndshavare kan få ett särskilt tillstånd att kunna servera på samma yta. Varje tillståndshavare ansvarar då för att lagstiftningen följs under den tid som serveringen bedrivs av respektive tillståndshavare.

För att få utnyttja möjligheten krävs det att man redan har ett stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten när kommunen meddelar beslut om att servera på gemensamt utrymme.

En förutsättning är även att de bolag som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd i direkt anslutning till den gemensamma ytan. Särskilda villkor kan meddelas i samband med tillståndet om behov finns.

Pausservering

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 15 § fjärde stycket kan kommunen bevilja serveringstillstånd för servering av starköl, vin och annan jäst alkoholdryck i foajén till en teater eller konsertlokal under en paus i föreställningen eller konserten. Kommunen får inte ge tillstånd för pausservering av spritdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat. Det finns inget krav på kök och servering av mat.

Riktlinjer i Ängelholms kommun

Pausserveringstillstånd kan vara aktuellt i verksamheter som bedriver någon typ av föreställning i teater eller konsertlokal och då finns det möjlighet att servera i foajén

under föreställningars pauser. I Ängelholms kommun medges enbart servering av starköl, vin och andra jästa alkoholdrycker vid denna typ av servering.

Provsmakning

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 6 § alkohollagen är anordnande av provsmakning av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker vid arrangemang riktade till allmänheten tillåtet, detta under förutsättning att

1. arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som gäller de drycker som ska provsmakas och den lokal där provsmakningen ska äga rum, eller att
2. de partihandlare som deltar enskilt eller gemensamt ansöker om och erhåller ett tillfälligt serveringstillstånd för provsmakning av de drycker som man tänkt erbjuda.

Tillståndshavaren enligt punkt 1 ska innan arrangemanget genomförs, göra en anmälan om det till kommunen. Det finns inget krav på att tillhandahålla mat. Lagstiftningen ger också möjlighet för den som tillverkar alkoholdrycker från råvaror som produceras på den egna gården, rätt att vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning. Det förutsätter dock att det finns ett stadigvarande tillstånd och att anmälan om provsmakning görs till kommunen. Om ett stadigvarande tillstånd saknas kan ett särskilt tillstånd om provsmakning meddelas för tillverkare som erbjuder egentillverkade alkoholdrycker vid tillverkningsstället.

Riktlinjer Ängelholms kommun

Provsmakning handlar om små mängder alkohol, eftersom det inte finns ett matkrav kopplat till provsmakningen.

Tillstånd för provsmakning kan meddelas både för enstaka tillfälle och som stadigvarande tillstånd. Vid arrangemang som riktas till allmänheten ska arrangören sedan tidigare ha ett stadigvarande serveringstillstånd som gäller för den typ av dryck som ska provas. Dessutom ska tillståndet avse samma lokal där provsmakningen ska äga rum. Vid varje tillfälle som provsmakning ska hållas ska också en anmälan göras till kommunen. Provsmakningen får inte vara gratis utan gästen måste betala för drycken.

Även partihandlare som deltar vid arrangemang, som till exempel mässor, kan ansöka om tillstånd, antingen enskilt eller gemensamt med andra partihandlare.

Kryddning av snaps

Rättsregel

Den som innehar stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker har, efter anmälan till kommunen rätt att krydda spritdryck för servering som snaps i den egna serveringsrörelsen enligt 8 kapitlet 3 § alkohollagen.

Att få lov att krydda snaps innebär tillåtelse att krydda spritdryck/ brännvin med eget recept som snaps till julbord eller liknande arrangemang. Det innebär inte att man får öppna egentillverkning av olika spritdrycker såsom shots-blandningar eller andra kryddblandningar som inte räknas som snaps, utan enbart att man på serveringsstället ska kunna krydda sin egen snaps för den egna verksamheten i liten skala vid specifika arrangemang.

Riktlinjer Ängelholms kommun

Anmälan om kryddning av snaps ska göras till kommunen innan kryddningen sker.

Ordning och nykterhet

Rättsregel

Enligt 3 kapitlet 5 § och 8 kapitlet 20 § alkohollagen ska den som tar befattning med försäljning av alkoholdrycker se till att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället samt att ansvarig personal ser till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Eftersom alkohollagen är en skyddslagstiftning fokuseras mycket av kommunens arbete på den allmänna ordningen och skötsamheten hos sökande inför ett eventuellt tillstånd och sedan även vid tillsynsbesök när verksamheten är igång.

Serveringen av alkoholdrycker ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet och återhållsam servering. Med återhållsam servering menas att det finns en skyldighet att avbryta serveringen av alkoholdrycker innan problem uppstår och att tillståndshavaren eller serveringsansvarig person måste ha kontroll över serveringen till gästerna och de serverade alkoholdryckerna, det vill säga vem som dricker och hur mycket. Serveringsstället kan inte förklara bort bristande kontroll av serverade mängder alkoholdrycker.

Servering av en större mängd alkohol till exempel helfaskor spritdryck, ölhinkar, öltunnor eller shotsbrickor bör undvikas enligt alkohollagens krav på måttfullhet. Om det vid något tillfälle efterfrågas sådan servering från gästerna måste serveringsstället kunna avsätta personal för denna servering för att kunna ha

kontroll över serveringen till gästerna och de serverade alkoholdryckerna. Detta innebär också att innan sådan servering sker måste samtliga gäster som ska serveras kontrolleras både vad gäller ålder och berusning, det vill säga om det lämpligt att servera dryckerna på sådant sätt eller om var och en ska beställa sin dryck efterhand som det önskas.

Kravet på ordning och nykterhet gäller både på serveringsstället och i dess direkta närhet. Med anledning av detta ställer därför kommunen ibland speciella krav, det vill säga villkor, i tillståndet.

Tillståndshavaren ansvarar för att ingen diskriminering sker på eller i omedelbar anslutning till serveringsstället. Diskriminering av personer på grund av kön, nationellt eller etniskt ursprung, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller funktionsnedsättning kan leda till att serveringstillståndet återkallas, efter en fällande dom.

Ansvar och kunskap gäller all personal på serveringsstället

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 20 § ska ansvarig personal vid servering av alkoholdrycker se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

Enligt 3 kapitlet 7-8 §§ alkohollagen får inte alkoholdrycker lämnas ut till någon som inte har uppnått förskrivna ålder eller som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel. Det är den person som lämnar ut alkoholdrycker som är ansvarig för att gällande regler följs.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

All alkoholserving ska ske på ett ansvarsfullt sätt. Försäljning och servering av alkoholdrycker får endast ske i sådan omfattning och i sådana former att skador och brister i ordning och nykterhet på serveringsstället inte uppstår. Genom att minska berusningsgraden på krogen och förhindra alkoholserving till minderåriga minskar även det restaurangrelaterade våldet. Alkohollagens regler om servering av alkoholdrycker på restauranger gäller för alla som deltar i serveringen och inte bara tillståndshavaren. Alla som serverar alkoholdrycker har ett personligt ansvar för att serveringen sköts på ett ansvarsfullt sätt. Om till exempel en servitör serverar alkoholdryck till en person som inte fyllt 18 år kan servitören dömas till böter. Detta gäller även om en servitör serverar alkoholdryck till en person som är märkbart påverkad av alkohol (det vill säga en full person) eller av andra berusningsmedel. Dessutom kan restaurangens serveringstillstånd ifrågasättas.

Serveringspersonalen måste därför ha goda kunskaper om reglerna i alkohollagen och förstå vad dessa praktiskt innebär.

Det är tillståndshavaren som ska se till att serveringsansvariga och övrig serverings- och kökspersonal samt de som är anställda för andra uppgifter som är av betydelse för ordning och nykterhet har de kunskaper som krävs för att serveringen sköts på ett ansvarsfullt sätt.

Marknadsföring och prissättning

Rättsregel

Enligt 7 kapitlet 1 § alkohollagen ska särskild måttfullhet iakttas vid marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter. Reklam- eller annan marknadsföringsåtgärd får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk av alkohol.

I alkohollagen finns det regler för hur man får och inte får marknadsföra alkohol på serveringsställen samt regler för prissättning på alkoholdrycker. Enligt 8 kapitlet 21 § alkohollagen får priset på alkoholdryck inte sättas lägre än inköpspriset för drycken jämte skäligt påslag (25 % moms). Prissättning ska göras så att köp av drycker med högre alkoholdrycker inte främjas och att gäster inte uppmuntras till att köpa alkohol genom exempelvis billigare pris eller mängdrabatter. Vidare, enligt 8 kapitlet 22 § alkohollagen ska lättdrycker finnas att tillgå vid servering av alkoholdrycker i tillfredsställande urval och omfattning.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Prissättning och marknadsföring av både mat och dryck kan påverka ordning och nykterhet på serveringsstället. Det är inte tillåtet att försöka påverka gästen att beställa alkohol i form av mängderbudanden som exempel ”köp två och betala för en”. Däremot är det tillåtet att tillfälligt sänka priset på hela eller delar av sortimentet, både mat och dryck. Att enbart rabattera alkoholdrycker är inte tillåtet. Sänks priset på alkoholdrycker, ska även priset sänkas på alkoholfria drycker och mat. Det ska även framgå tydligt att även alkoholfria drycker och mat säljs.

Marknadsföringen får inte rikta sig till barn och ungdomar, och inte heller på något sätt beskriva eller handla om barn och unga.

Vid annonsering på sociala medier, ska ovanstående generella regler gällande alkohollagstiftningen följas. Dessutom framgår det av Konsumentverkets allmänna råd om marknadsföring av alkoholdryck till konsumenter, att vid marknadsföring på sociala medier är det extra viktigt att marknadsföring och redaktionell text och /eller privata inlägg inte förväxlas med varandra. Det är viktigt att tänka på hur

man som verksamhetsutövare uttrycker sig, vilka som ingår i målgruppen och vilka som tar del av innehållet.

Prissättningen av alkoholdrycker ska följa alkohollagen och ett skäligt påslag är minst 25% på inköpspriset. Det får heller inte bli billigare centerliterpris eller styckpris vid köp av en större mängd eller flera enheter alkohol

Det finns ett generellt gåvoförbud, som innebär att det är förbjudet att bjuda gäster på alkoholdrycker. Det går därför inte att kompensera gästen med till exempel en avec till kaffet. Däremot går det bra att bjuda på kaffet och dessert.

Lättdrycker/alkoholfria alternativ

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 22 § alkohollagen ska det vid serverings av alkoholdrycker även finnas lättdrycker i ett tillfredsställande urval och omfattning.

Av Folkhälsomyndighetens allmänna råd framgår att det vid detaljhandel med och serverings av spritdrycker, vin och starköl bör det finnas minst ett alternativ till vardera rött och vitt vin. Dessutom bör lättöl och bordsvatten finnas som alternativ.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Serveringsstället ska ha ett varierat utbud av lättdrycker att servera. Med lättdryck menas dryck med en alkoholhalt som understiger 2,25 volymprocent.

Enbart läsk och mineralvatten är inte tillräckligt. Finns det vitt och rött vin, starköl och cider, så ska det finnas alkoholfria alternativ av dessa drycker.

Tillsyn

Rättsregel

Enligt 9 kapitlet 2 § alkohollagen har kommunen och polismyndigheten tillsyn över att de bestämmelser som gäller för serverings av alkoholdrycker följs.

I 9 kapitlet 3 § alkohollagen framgår det att kommunen har tillsynsansvar över marknadsföring av alkoholdrycker.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Kommunen ska bedriva förebyggande, inre och yttre tillsyn samt samordnad tillsyn. Förebyggande tillsyn är kommunens arbete med information och utbildning, exempelvis utbildning i Ansvarsfull alkoholservering. Syftet med den förebyggande tillsynen är att informera och göra tillståndshavaren uppmärksam alkohollagens regler så att brister inte uppstår. Kommunen erbjuder, i samverkan med andra

kommuner, kontinuerligt utbildningar i Ansvarsfull alkoholservering (AAS) för såväl tillståndshavarna som övrig personal som arbetar i restaurangmiljö. Syftet är att skapa goda förutsättningar att kunna hantera olika situationer som kan uppstå i samband med serveringen.

Inre tillsyn innebär att kommunen arbetar med att granska att tillståndshavarna även efter beviljat serveringstillstånd uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Tillsynen sker med hjälp av remissförfarande till andra myndigheter så som Polismyndigheten, Kronofogden och Skatteverket. Detta görs årligen.

Yttre tillsyn är när kommunen besöker serveringsställena under pågående verksamhet, framförallt på kvällar och nätter, för att kontrollera att verksamheten bedrivs enligt alkohollagens regler. Särskilt granskas ordning och nykterhet samt att inte underåriga serveras alkohol. Utöver detta så kontrolleras också exempelvis marknadsföring, matutbud och kassahanteringen. Tillsynen ska också ses som en möjlighet till dialog mellan krögare och kommun, där krögarna kan få råd om hur de kan jobba mer förebyggande för att undvika störningar i verksamheterna. Vid tillsynen har handläggarna med sig ett protokoll som fylls i. Efter tillsynen skickas protokollet till verksamheten.

Den yttre tillsynen kan även vara samordnad med andra myndigheter till exempel Polisen, Skatteverket, Miljöenheten, Tullverket och Räddningstjänsten.

Varje verksamhet får minst ett tillsynsbesök årligen.

Antal tillsynsbesök bestäms utifrån verksamhetens inriktning och även utifrån en särskild riskbedömning avseende verksamheten. En mindre restaurang med endast inriktning på matservering har färre tillsynsbesök än en större verksamhet som exempelvis har en inriktning av nöjeskaraktär. Faktorena som ligger till grund för riskbedömningen av varje verksamhet, utgår från såld mängd alkohol föregående år, tidigare uppmärksammade brister och tillsynsärende med efterföljande beslut om sanktioner. Med tidigare brister i efterlevnaden ökar tillsynsbehovet.

Även verksamhets öppettider påverkar antalet tillsyner. Finns beviljat tillstånd utanför riktlinjernas serveringstider som innebär sena öppettider eller långa öppettider, ökar tillsynsbehovet.

Om verksamheten vänder sig till en särskild målgrupp eller har en ung besöksgrupp som kan vara extra noga att skydda mot överservering, eller om verksamheten bedrivs i sådana lokaler dit många unga har tillträde, kan det finnas behov av fler tillsyner.

Varje tillståndshavare bör också ha en alkoholpolicy som på ett tydligt sätt beskriver den egna företagskulturen och synen på att servera alkohol på ett ansvarsfullt sätt. Policyen kan även användas som ett verktyg för att introducera ny

personal och skapa en samsyn och ”laganda” i verksamheten samt att även planera för och beskriva hur alkohol- och drogrelaterade problem bland personalen hanteras.

Det är kommunens ambition att verka för tydlighet och en god fortlöpande dialog med sökande och tillståndshavare.

Synpunkter är därför viktiga för att vi ska kunna utveckla vårt arbete.

Pågående tillsynsärende

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Livsmedel- och tillståndsenheten handlägger inga nya ärenden från en verksamhet som har ett pågående tillsynsärende. Undantag kan göras efter särskild prövning.

Sanktioner

Rättsregel

Enligt 9 kapitlet 17 § får en kommun meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarligare fall eller vid upprepade överträdelser, en varning om denne inte

1. uppfyller de krav som gällde serveringstillstånd beviljades, eller
2. följer de bestämmelser som gäller för servering enligt alkohollagen eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Enligt 9 kapitlet 18 § ska en kommun återkalla ett serveringstillstånd om

1. serveringstillståndet inte längre utnyttjas,
2. det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren har ingripit, eller
3. tillståndshavaren har brutit mot alkohollagen eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som tillståndshavaren fått varningen för har rättats till.

Om flera tillståndshavare har utnyttjat ett gemensamt serveringsutrymme enligt 8 kapitlet 14 § andra stycket får i stället tillståndet för gemensamt serveringsutrymme återkallas, om det inte kan utredas vilken tillståndshavare som är ansvarig för en händelse som ska föranleda återkallelse av serveringstillståndet.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Om brister i verksamheten upptäcks vid tillsyn eller om förutsättningar för tillståndet ändras, inleds vanligtvis en utredning av kommunen. Det innebär att Livsmedel- och tillståndsenheten prövar om verksamheten fortfarande uppfyller kraven för serveringstillstånd. Det är viktigt att tillståndshavaren medverkar i denna utredning och yttrar sig över vad som hänt. Det kan även innebära att andra berörda myndigheter kontaktas för yttrande. Ett förslag till beslut om eventuella sanktioner lämnas sedan till ansvariga beslutsfattare.

Enligt 9 kapitlet 17- 18 §§ alkohollagen kan kommunen besluta om tre olika nivåer på sanktionen beroende på hur allvarlig bristen är. Sanktionerna är erinran, varning eller återkallelse. En erinran är den mildaste av sanktionerna och är en påminnelse av vad lagen säger. Alla sanktionsbeslut kan överklagas till Förvaltningsrätten. Polismyndigheten eller åklagare kan även utfärda straffrättsliga åtgärder när ett brott enligt alkohollagen har begåtts, straffet kan då bli böter eller fängelse.

RIKTLINJER FÖR FOLKÖLSFÖRSÄLJNING

Anmälan och försäljning

Rättsregel

Enligt 5 kapitlet 5 § och 8 kapitlet 8 § alkohollagen (2010:1622) är detaljhandel med respektive servering av folköl tillåten under villkor att verksamheten bedrivs i sådana lokaler eller andra utrymmen i byggnader eller transportmedel;

-1. som ingår i anläggningar som är godkända enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien.

-2. som är avsedda för stadigvarande försäljning av livsmedel och där det också säljs mat respektive samtidigt serveras mat.

Den som bedriver detaljhandel eller servering av folköl ska anmäla verksamheten till kommunen där försäljningen eller serveringen kommer att ske. Försäljning eller servering får inte påbörjas förrän anmälan är gjord.

Den som bedriver detaljhandel eller servering av folköl ska utöva särskild egenkontroll över försäljningen och serveringen och svara för att personalen de kunskaper som krävs om vad som gäller för försäljningen och serveringen. För egenkontrollen ska det finnas ett särskilt program.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Folköl är en dryck med en alkoholhalt som mellan 2,25 och 3,5 volymprocent. Den som avser att bedriva försäljning eller servering av folköl ska anmäla verksamheten till kommunen innan försäljningen påbörjas. Det behövs inte något specifikt tillstånd för att få sälja eller servera folköl. Däremot måste vissa bestämda krav vara uppfyllda för att försäljningen eller serveringen ska vara tillåten. Rätten att sälja eller servera folköl följer inte automatiskt med vid till exempel ägarbyte, därför ska ny anmälan göras vid överlåtelse eller om försäljningen avslutas av annan anledning.

För att få sälja folköl måste försäljningsstället vara godkänt som stadigvarande livsmedelslokal med försäljning av lättdrycker samt ha ett brett utbud av matvaror. Det innebär att butiken måste ha ett brett och varierats sortiment av matvaror. Glass, godis, chips, kaffe och te anses inte uppfylla kravet på tillhandahållande av matvaror. Det ska även finnas ett sortiment av lättdrycker till försäljning i butiken. Enligt Folkhälsomyndighetens tillsynsvägledning bör kommunens bedömning av om urvalet och omfattningen av lättdrycker som tillhandahålls vara tillfredsställande och bör utgå från gästers önskemål om ett alternativ till en specifik alkoholdryck. En gäst som önskar en lättdryck i stället för en alkoholdryck, ska kunna få ett motsvarande lättdrycksalternativ. Vid folkölsservering innebär det att öl med lägre alkoholhalt än 2,25 volymprocent och alkoholfri öl båda är tillfredsställande alternativ. Utöver detta kan exempel på andra lättdrycker vara läsk och vatten. Godiskiosker, tobaksaffärer, spel- och videobutiker får endast sälja folköl om de samtidigt uppfyller ovanstående krav.

Vid servering av folköl är det en förutsättning att det samtidigt serveras mat. Lokalen måste därför vara avsedd för att man ska kunna äta mat och dricka folköl på stället. Vid servering av folköl ska mat och lättdrycker erbjudas gästerna. Minimikravet kan anses vara uppfyllt om det till exempel serveras varma smörgåsar, varm korv, hamburgare eller skaldjur. Det ska vidare tillhandahållas ett sortiment av lättdrycker såsom alkoholfri öl, läsk och vatten på serveringsstället. Servering av folköl ska ske med återhållsamhet och får inte föranleda några olägenheter i fråga om ordning och nykterhet.

Anmälningsskyldigheten för servering av folköl gäller inte den som har serveringstillstånd för alkoholdrycker. Den som innehar ett serveringstillstånd har rätt att inom ramen för serveringstillståndet servera folköl.

Egenkontroll

Den som bedriver försäljning och servering av folköl har ett ansvar att försäkra sig om de regler som gäller vid försäljningen och serveringen följs. Bland annat måste försäljaren vara säker på att personalen har nödvändiga kunskaper så att folköl till exempel inte lämnas ut eller säljs till personer som inte har fyllt 18 år. Enligt alkohollagen ska därför den som bedriver detaljhandel med folköl utöva särskild kontroll, så kallad egenkontroll. För egenkontrollen ska det finnas ett särskilt skriftligt program. Egenkontrollen ska förvaras i lokalen och personalen ska ha kunskap om den samt ska den kunna visas upp vid inspektion för både kommunen och polismyndigheten.

Tillsyn

Kommunen och polisen har ansvar för tillsyn över försäljningen och serveringen av folköl. Liksom för tillsyn över till exempel alkoholservering, ska en plan för tillsynen över folkölsförsäljning upprättas.

Verksamheter som säljer eller serverar folköl kan räkna med minst ett årligt tillsynsbesök.

Vid besök av tillsynsmyndigheterna har personalen rätt att få tillträde till lokalen eller andra utrymmen som berörs av alkohollagen. Även information, uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen ska lämnas vid begäran.

Efter utförd tillsyn sker alltid en återkoppling från kommunens handläggare till verksamheten.

Kontrollköp

Kommunen kan använda sig av så kallade kontrollköp i förebyggande syfte. Syftet är att på ett förebyggande sätt arbeta för förbättrade rutiner för att säkerställa den lagenliga åldersgränsen 18 år. Kontrollköpen kan enligt lagstiftningen inte användas som grund för sanktion. Kontrollköp innebär att kommunen anlitar ungdomar som fyllt 18 år, men som har ett yngre utseende, för att i butiker försöka köpa folköl, tobak eller receptfria läkemedel utan att de behöver visa legitimation. På detta vis kontrolleras butikernas rutiner för ålderskontroll.

Ängelholms kommun genomför kontrollköp. Kontrollköpen går till så att handläggare från Livsmedel- och tillståndsenheten följer med en ungdom som genomför försök att köpa ut utan att visa legitimation. Ungdomen erhåller en timanställning för uppdraget. Dagen efter kontrollköpen gör en handläggare återbesök hos de ställen som släppt igenom ett köp. Dialog förs med ansvariga om vilka rutiner som finns för att säkerställa att kunderna har åldern inne för köp av aktuell vara. De försäljningsställen som inte släppt igenom köpet och därmed klarar kontrollköpen får en skriftlig återkoppling.

Avgifter

Kommunen tar ut en årlig fast avgift för tillsynen av den verksamhet som har försäljning av folköl i detaljhandel eller restauranger som endast serverar folköl, det vill säga restauranger som inte innehar stadigvarande serveringstillstånd av alkoholhaltiga drycker.

Aktuella avgifter publiceras på kommunens hemsida: www.engelholm.se.

Sanktioner

Rättsregel

Enligt 9 kapitlet 19 § alkohollagen får kommunen förbjuda den som bedriver detaljhandel med eller servering av folköl att fortsätta verksamheten eller, om förbud är en alltför ingripande åtgärd, meddela en varning, om det förekommer olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller om bestämmelserna i alkohollagen inte följs.

Ett förbud enligt första stycket kan begränsas till att gälla för vissa närmare angivna tider eller under vissa närmare angivna omständigheter. Förbud meddelas för en tid av sex(6) månader eller, vid upprepad eller allvarlig försummelse, tolv (12)månader räknat från det att den som bedriver försäljningen fått del av beslutet.

Riktlinjer för Ängelholms kommun

Kommunen och polismyndigheten har ansvar för tillsyn av detaljhandel med och servering av folköl. Enligt 9 kapitlet 19 § alkohollagen får kommunen förbjuda den som bedriver försäljning med folköl att fortsätta verksamheten, eller om förbud är en alltför ingripande åtgärd, meddela varning. Fortsätter försäljningen trots förbud kan kommunen göra en polisanmälan. Polismyndigheten och åklagare kan även utfärda straffrättsliga åtgärder såsom böter och fängelse.